

Evropska
komisija

Proširenje Evropske unije

PROŠIRENJE

RASTEMO ZAJEDNO

Ni Evropska komisija, niti bilo koje lice koje deluje u ime Komisije nije odgovorno za dalju upotrebu informacija koje se nalaze u publikaciji.

Veliki broj dodatnih informacija o Evropskoj uniji dostupan je na internetu.
Ovim informacijama možete pristupiti putem servera Europa (<http://europa.eu/>).

© Fotografije: Evropska unija, osim: str. 5. (dole): Primoz Zanoskar, str. 7: Wenden Furniture, str. 16: Univerzitet Sabanci, str. 19. (dole): Sonnentor, str. 20: Solvin Zankl/Wild Brothers of Europe.

Informacije o proširenju Evropske unije možete pronaći na internet stranici Generalnog direktorata za proširenje (<http://ec.europa.eu/enlargement/>).

Podaci o katalogizaciji se nalaze na kraju publikacije.

Luksemburg: Kancelarija za publikacije Evropske unije, 2014.

ISBN 978-92-9238-247-6

doi: 10.2871/326703

© Evropska unija, 2014.

Rukopis dovršen u junu 2014.

Ponovno korišćenje informacija iz publikacije je dozvoljeno uz obavezno navođenje izvora. Politika Evropske komisije o ponovnom korišćenju se sprovodi odlukom Komisije 2011/833/EU od 12. decembra 2011. godine o ponovnoj upotrebi dokumenata Komisije.

Štampao EU info centar u Beogradu, 2015.

Predgovor

Dragi čitaoc,

Cilj ove brošure je da Vam pruži informacije o procesu proširenja Evropske unije (EU).

Evropska unija je osmišljena kao projekat koji će evropskom kontinentu doneti mir i stabilnost. Ove težnje su s vremenom navele sve veći broj zemalja da se pridruži grupi od šest država osnivača. EU danas ima 28 država članica, a njena vrata su otvorena i drugim evropskim državama koje žele da joj pristupe, a koje su posvećene unapređenju mira, demokratije, stabilnosti i prosperiteta.

Institucije EU i izabrani predstavnici (vlade) država članica staraju se da zemlje koje žele da se pridruže Uniji ispune sve neophodne uslove. Proces proširenja je strog, ali pravičan.

Proširenje EU je otklonilo barijere u Evropi i ujedinilo kontinent oko zajedničkih težnji i vrednosti njegovih naroda. To je dovelo do stvaranja većeg, integrisanijeg i prosperitetnijeg unutrašnjeg tržišta.

Pozivam Vas da saznate više o tome kako funkcioniše proces proširenja, kao i o tome kako se tokom godina Evropska unija menjala i razvijala. U brošuri ćete naći opsežnije informacije o tome ko šta radi u kontekstu pristupanja novih zemalja, kao i o tome ko donosi važne odluke. Uživajte u čitanju brošure koja je pred Vama.

Kristijan Danijelson
Generalni direktor za proširenje

Malo istorije

Evropska unija predstavlja jedinstveno ekonomsko i političko partnerstvo 28 evropskih zemalja. Partnerstvo je uspostavljeno u periodu nakon Drugog svetskog rata, kada su države Evrope odlučile da spreče slične dramatične sukobe u budućnosti. Podsticanje ekonomske saradnje je bio prvi korak na ovom putu: iza ove saradnje je stajala ideja o tome da će zemlje koje blisko sarađuju verovatno izbegavati međusobne sukobe. I zaista, od 1945. godine u okviru EU nije bilo ratova, a nekadašnji neprijatelji su postali bliski savez.

Projekat ekonomske saradnje je započet 1951. godine, kada je šest zemalja osnovalo Evropsku zajednicu za ugalj i čelik. Nešto kasnije, 1957. godine, iste države su stvorile Evropsku ekonomsku zajednicu i Evropsku zajednicu za atomsku energiju:

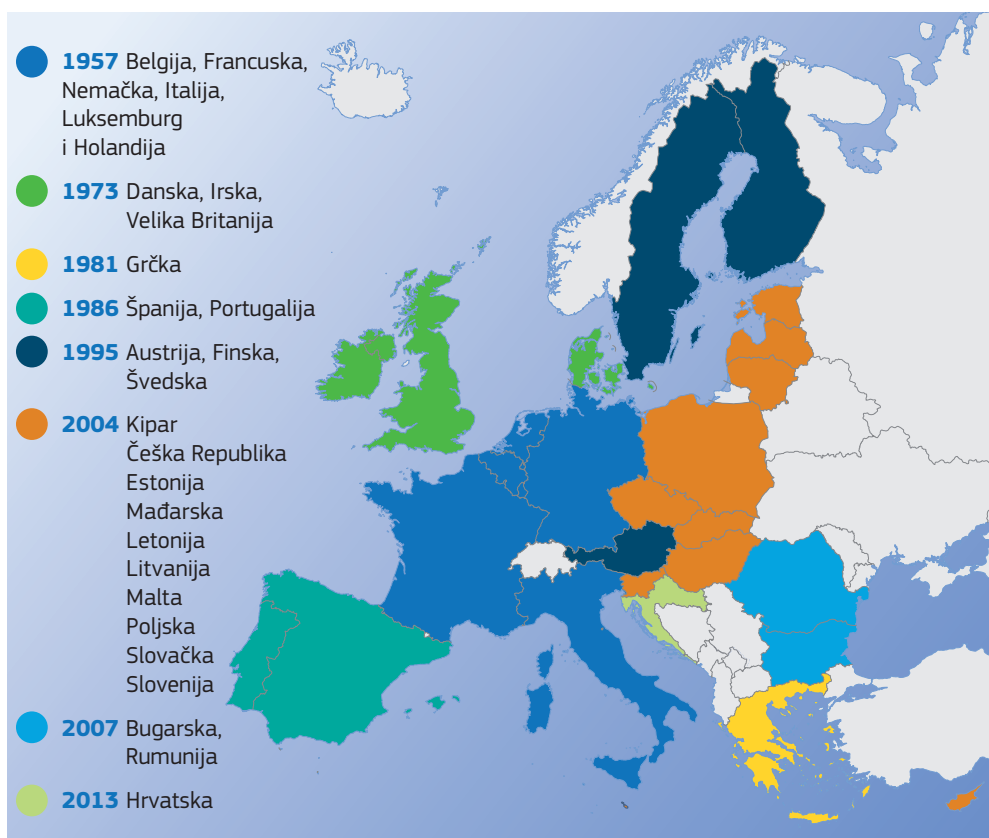
- Belgija
- Nemačka
- Francuska
- Italija
- Luksemburg
- Holandija.

Od tada su se Evropskoj uniji pridružile još 22 zemlje, uključujući i istorijsko proširenje iz 2004. godine koje je označilo ponovno ujedinjenje Evrope nakon decenija u kojima su vladale podele.

Države članice su u međuvremenu odlučile da prošire ekonomsku saradnju na druge oblasti, između ostalih, i na oblast politike. Zato danas govorimo o Evropskoj uniji, ili jednostavno o EU.

EU ima površinu od preko 4.000.000 kvadratnih kilometara i više od 500.000.000 stanovnika, što je čini trećim najnaseljenijim prostorom na svetu, nakon Kine i Indije. Učestvujući sa samo sedam procenata u svetskoj populaciji, trgovina EU sa ostatkom sveta čini 20 odsto celokupne svetske robne razmene.

EU je, međutim, više od jedinstvenog tržišta ili asocijacije zemalja koje jedne sa drugima trguju bez ograničenja i carina. Ona predstavlja viziju mira i prosperiteta na evropskom kontinentu. Temelji EU su vrednosti i ideali mira, demokratije, poštovanja ljudskih prava i vladavine prava. Ove vrednosti su zajedničke čitavom kontinentu koji je u isto vreme definisan različitosti svojih kultura, tradicija i jezika.

Šta kao građanin mogu da očekujem od EU?

EU je aktivna u mnogim oblastima svakodnevnog života:

- slobodno i bezbedno kretanje Evropom – da li se sećate dugih čekanja na granicama prilikom posete susednoj zemlji?
- studiranje, život ili rad u inostranstvu
- povoljne cene kod kuće i u inostranstvu – razmislite samo o tome koliko su cene rominga snižene proteklih godina
- viši ekološki i prehrambeni standardi
- borba protiv kriminala i kontrola granica.

Sa svakim proširenjem, EU je svoje prednosti nudila sve većem broju građana. Pridruživanjem novih zemalja koje imaju svoje interese, širila se i oblast njenog delovanja, tako da ona danas obuhvata spoljnu politiku, životnu sredinu, regionalnu politiku i uspostavljanje jedinstvenog tržišta roba i usluga.

Filmski festival u Sarajevu (Bosna i Hercegovina) je najveći filmski festival u jugoistočnoj Evropi i jedan od najvećih na kontinentu.

Promena ritma evropske muzičke industrije

Dominik Bagola je frontmen slovenačkog benda Balladero. Kada je Slovenija 2004. pristupila Evropskoj uniji, Bagola je imao 23 godine i bio je zaposlen u najvećoj reklamnoj agenciji u Sloveniji. U to vreme je započeo studije na Muzičkom koledžu u Londonu, gde je imao prilike da se upozna sa evropskim i svetskim mentalitetom ovog grada. Kako su se tržišta otvarala, Bagola je počeo da radi kao honorarac, sarađujući sa agencijama i organizujući koncerte u inostranstvu.

Mladi muzičar objašnjava: „Muzika je oduvek bila moja strast, a moja međunarodna muzička karijera je započela nakon što sam se jednom bendu pridružio na evropskoj turneji. Kada ste deo EU, komunikacija je olakšana, a realizacija međunarodnih projekata je brža. Na primer, nakon što je Slovenija ušla u EU, prestale su stroge provere muzičke opreme na granicama.“ On dalje komentariše: „Ja sam sada umetnik EU i zahvaljujući tome me lakše prepoznaju na svetskom tržištu. Nadam se da će Evropa u budućnosti biti još jača.“

Ko može da se pridruži?

Ugovori EU – osnovni obavezujući sporazumi između država članica EU – propisuju da zahtev za članstvo mogu da podnesu samo one evropske države koje poštuju vrednosti EU i posvećene su njihovom unapređenju. Procedura prijave za članstvo može da se pokrene samo nakon izražene želje tih zemalja i uz saglasnost svih članica EU.

Član 2. Ugovora o Evropskoj uniji

Unija se zasniva na vrednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokratije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava manjina. Ove vrednosti su zajedničke svim državama članicama.

Član 49. Ugovora o Evropskoj uniji

Svaka evropska država koja poštuje vrednosti iz Člana 2. i koja je posvećena njihovom unapređenju može podneti zahtev da postane članica Unije.

Koji su uslovi pristupanja?

Kako bi cela procedura tekla na objektivan i transparentan način, države članice su definisale niz pravila i kriterijuma koji im pomažu da donesu odluku o tome da li je država koja je podnela zahtev za članstvo spremna da se pridruži Uniji.

Ovi kriterijumi se odnose na:

- stabilnost institucija koje garantuju demokratiju, vladavinu prava, ljudska prava, zaštitu manjina (politički kriterijumi);
- postojanje funkcionalne tržišne ekonomije i kapaciteta za uspešno suočavanje sa konkurencijom i tržišnim silama u EU (ekonomski kriterijumi);
- sposobnost preuzimanja obaveza članstva (na primer, primena zakonodavstva EU).

Uporedo sa primanjem novih članica, Evropska unija mora biti u stanju da nastavi delotvorno funkcionisanje i dalji razvoj.

Poslovne promene koje prijaju letonskom proizvođaču

Normunds Bremers je direktor preduzeća Wenden Furniture sa sedištem u Jaunpijebalgi, malom selu u Letoniji. Preduzeće je osnovano 2005, ubrzo nakon što je Letonija pristupila Evropskoj uniji. Wenden Furniture proizvodi uglavnom drvene stolice i dostiže kapacitet proizvodnje od preko 10.000 stolica mesečno. Preduzeće namerava da proširi poslovanje i spektar proizvoda kako bi zadovoljilo potrebe korisnika u različitim zemljama.

Normunds Bremers komentariše: „Pristupanje EU je donelo mnoge prednosti, ne samo meni lično već i preduzeću. Izvozimo 98 odsto proizvoda, pretežno u druge evropske zemlje. Sada kad smo deo EU, ima manje birokratije i dokumenata koje treba popuniti, što nam ostavlja prostor da se usredsredimo na posao. Ovo takođe znači da naši proizvodi brže i lakše nalaze put do potrošača. Poslovni partneri i investitori u nama vide pouzdanog partnera sa kojim je bezbedno sarađivati. Činjenica da smo u Evropskoj uniji čini poslovni razvoj održivim. Letonija je možda mala zemlja, ali zajedno sa drugima u EU i njoj se otvara mnoštvo mogućnosti. EU garantuje stabilnost i razvoj.”

Ko bi mogao da bude sledeći?

Albanija, Bosna i Hercegovina, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Island, Kosovo*, Crna Gora, Srbija i Turska – sve one imaju evropsku perspektivu. Ovo su potvrdile sve države članice EU, što znači da se ove zemlje mogu pridružiti EU ukoliko ispune sve neophodne uslove. Pomenute države su u različitim fazama procesa.

Kada je u pitanju Zapadni Balkan, uslovi za članstvo idu „ruku pod ruku“ sa zahtevima za regionalnu saradnju i dobre odnose sa susednim zemljama.

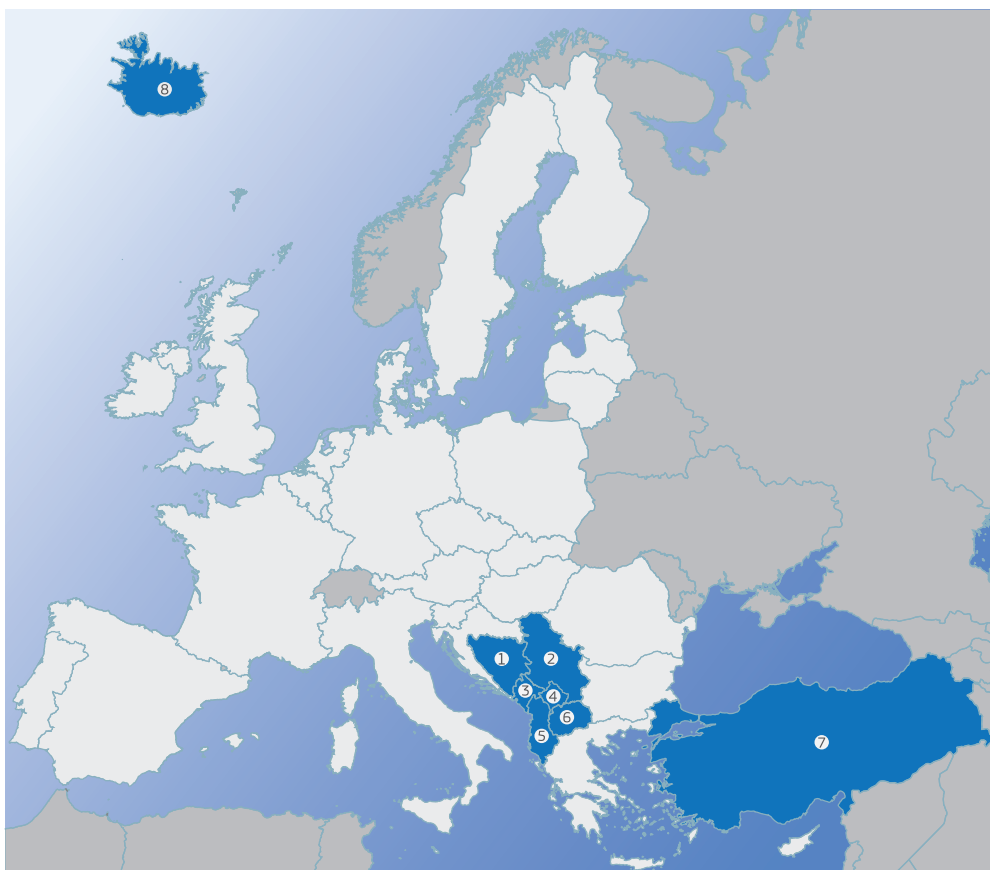

	Površina (u hiljadama kvadratnih kilometara)	Broj stanovnika (u milionima)
Albanija	28	2.8
Bosna i Hercegovina	51	3.8
Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija	25	2.1
Island	100	0.3
Kosovo*	11	1.8
Crna Gora	13	0.6
Srbija	77	7.2
Turska	783	74.7
Evropska unija	4,271	504.6

Podaci datiraju iz 2012. godine. Podaci o Evropskoj uniji obuhvataju Hrvatsku. Izvor: Evrostat

* Ovaj naziv je bez prejudiciranja stavova o statusu i u skladu je sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

Albanija snagom vode proizvodi 90 odsto električne energije koju koristi. Novi projekat hidroelektrane na reci Devol na jugu Albanije će povećati proizvodnju električne energije za 17 odsto i obezbediti struju za 300.000 domaćinstava u zemlji.

Zemlje proširenja

1. Bosna i Hercegovina, 2. Srbija, 3. Crna Gora, 4. Kosovo*, 5. Albanija,
6. Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, 7. Turska, 8. Island

Ko odlučuje?

U procesu donošenja odluka postoje tri glavna aktera: Savet EU (države članice), Evropska komisija i Evropski parlament.

Svaka od ove tri institucije na različitom nivou zastupa građane EU i njihove interese:

- Savet EU (poznat i samo kao „Savet”) čine vlade država članica. U Savetu se ministri država članica sastaju kako bi usvajali zakone i usaglašavali politike;
- Evropska komisija (ili samo „Komisija”) izvršno je telo koje vodi računa o svakodnevnom vođenju Evropske unije;
- Evropski parlament – telo koje svi građani sa pravom glasa u državama članicama neposredno biraju na svakih pet godina. U većini oblasti, Parlament usvaja zakone EU zajedno sa Savetom.

Građane zemalja kandidata za članstvo predstavljaju vlade (na političkom nivou), kao i civilno društvo.

Sjajna ideja mladog srpskog preduzeća

Strawberry energy je novoosnovano beogradsko preduzeće koje je razvilo jedinstvenu globalnu tehnološku inovaciju – mini-mobilni punjač na solarnu energiju “Strawberry Tree Mini”. Pretvaranjem čiste solarne u električnu energiju, ovaj inovativni proizvod može da se koristi za napajanje malih mobilnih uređaja poput mobilnih telefona, foto-aparata i mp3 plejera.

Strawberry energy je jedno od mnogih novih preduzeća koja su dobila podršku projekta Fond za inovacionu delatnost (koji se finansira sredstvima iz Instrumenta za prepristupnu pomoć EU) čiji je cilj da kroz finansijsku podršku privatnim, mikro, malim, kao i preduzećima u ranoj fazi, podstakne razvoj inovacija. Tim mladih preduzetnika koji trenutno pokušava da svoje poslovanje proširi na EU objašnjava: „Iskreno verujemo da je neograničena pokretljivost ideja, znanja i ljudi od presudnog značaja za svakodnevne procese. Osim što ćemo dobiti nove ideje, smatramo i da ljudima širom Evropske unije imamo mnogo toga da ponudimo”. Prvi Strawberry Tree punjač u Evropskoj uniji će biti postavljen ispred Evropskog parlamenta u Briselu.

Srbija je postala jedna od glavnih destinacija za ulaganje na prostoru centralne i istočne Evrope. Ulaganja evropskih kompanija u Srbiji čine skoro 90 odsto ukupnih investicija stranih kompanija u zemlji.

Kako to funkcioniše?

Država Savetu podnosi zahtev u kome izražava želju da postane članica EU. Potom Komisija, koja pomno prati sve države koje teže članstvu, iznosi mišljenje o zahtevu. Na osnovu mišljenja Komisije, vlade država članica jednoglasno odlučuju o tome da li zahtev prihvataju i da li državi odobravaju status zemlje kandidata. Jednoglasnost znači da se sve države članice moraju složiti u mišljenju.

O čemu pregovaramo?

Naredni korak jesu pregovori o pridruživanju za čije otvaranje je takođe neophodna saglasnost svih država članica. Da bi se pripremila za članstvo u EU, država koja je podnela zahtev za članstvo mora da usvoji i primeni zakone i pravila EU. Pregovori se odnose na to kada i kako su pravila usvojena i primenjena. Uslovi su isti za sve, što znači da država ne može da izabere delove zakonodavstva EU koje će primeniti. U izuzetnim slučajevima može se primeniti prelazni period. Primera radi: za građane nove članice EU pristup tržištu rada može biti privremeno ograničen na određeni period, ili joj se može dati više vremena za usvajanje zakona i pravila EU u oblasti životne sredine.

Kako bi se postupak pojednostavio, čitav korpus prava EU je podeljen u različite oblasti u kojima EU, zajedno sa državama članicama, obavlja svoje aktivnosti i predlaže zakone – na primer, zapošljavanje, poljoprivreda, obrazovanje, vladavina prava, životna sredina, zaštita potrošača i druge.

Pregovori se odvijaju u svakoj od ovih oblasti, u okviru koji definiše Savet a zasnovan je na predlogu Komisije. Sve države članice i zemlja podnosilac zahteva za članstvo se redovno sastaju na međuvladinim konferencijama kako bi razgovarale o napretku.

Standardi koje države moraju da dostignu se mogu odnositi na:

- zakonodavne mere – na primer, usvajanje novih zakona;
- upravne mere – na primer, usklađivanje carinskih uprava sa zahtevima EU;
- sudsku vlast – uspostavljanje nezavisnog i efikasnog pravosudnog sistema;
- ekonomske mere – na primer, ostvarivanje stabilnosti cena, kao i liberalizacija cena i trgovine.

Kada zemlja dostigne definisane standarde, pregovori u oblastima se zatvaraju. EU, međutim, može iznova da otvori pregovore ukoliko zemlja podnosilac zahteva za članstvo više ne ispunjava određene uslove. Komisija ovo proverava i nastavlja da prati do pristupanja. Zahvaljujući kontinuiranom praćenju, Komisija zemljama može dati dodatne smernice dok se one pripremaju za preuzimanje odgovornosti koje sa sobom nosi članstvo u EU. Komisija takođe daje garancije o spremnosti novih članica za pristupanje.

Kanjon reke Tare, koji se nalazi na severu **Crne Gore**, najduži je u Evropi. Deo je Nacionalnog parka Durmitor, uvrštenog na Listu svet-ske kulturne baštine koju je sačinio UNESCO.

Koraci ka članstvu

Evropska komisija: izvršno telo zaduženo za svakodnevno vođenje Evropske unije.

Evropski parlament: telo čije članove na svakih pet godina direktno biraju svi građani sa pravom glasa u državama članicama.

Savet Evropske unije: čine ga vlade država članica. Savet je mesto gde se ministri u vladama zemalja EU sastaju kako bi usvajali zakone i usaglašavali politike.

01.

Država podnosi zahtev Savetu u kome izražava želju da postane članica EU.

02.

Evropska komisija, koja budno prati zemlje u procesu proširenja, iznosi mišljenje o zahtevu.

03.

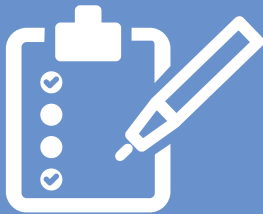
Na osnovu mišljenja Komisije, vlade država članica treba da donesu jednoglasnu odluku da li prihvataju zahtev i državi odobravaju status zemlje kandidata.

04.

Nakon što se ispune određeni uslovi, otvaraju se pregovori o pristupanju, ali isključivo uz saglasnost svih država članica.

05.

Država tada mora da počne da radi na primeni zakona i pravila EU. O tome da li su svi neophodni zahtevi ispunjeni, odnosno da li su standardi EU dostignuti, moraju se složiti sve države članice.

06.

Nakon što se pregovori zaključe u svim oblastima, Komisija daje mišljenje o tome da li je zemlja spremna da postane država članica.

07.

Na osnovu ovih preporuka, države članice jednoglasno odlučuju o tome da li da proces zatvore i potpišu Ugovor o pristupanju sa određenom zemljom. Sve države članice, kao i buduća članica, potpisuju Ugovor. Ovaj korak zahteva i saglasnost Evropskog parlamenta.

08.

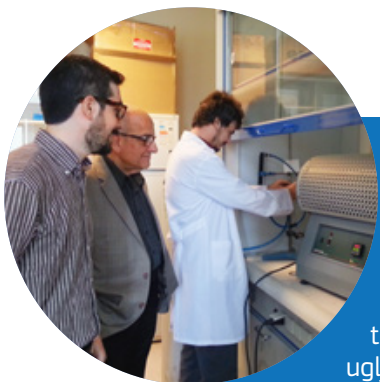
Tek nakon što Ugovor o pristupanju formalno odobre sve države članice, zemlja može da postane nova država članica EU.

Da li postoji vremenski rok?

Koliko vremena je potrebno da se završe pregovori? EU ne može da predvidi vremenski okvir pregovora i kaže, na primer, da će država postati članica pet, 10 ili 15 godina nakon što uputi zahtev. Tempo pregovora u velikoj meri zavisi od stvarnog napretka zemlje podnosioca zahteva za članstvo. Što država koja se kandidovala brže i delotvornije ispunjava uslove, to je bliža članstvu.

Poslednji koraci ka članstvu

Kada se završe pregovori u svim oblastima, Komisija mora da iznese svoj stav o tome da li je zemlja spremna da postane država članica. Evropski parlament takođe mora dati saglasnost. Na osnovu ovih preporuka, države članice jednoglasno odlučuju o tome da li treba zatvoriti proces i sa tom zemljom potpisati Ugovor o pristupanju.

Saradnja danas za čistiju energiju sutra

Diplomci i osoblje Univerziteta Sabanci u Turskoj trenutno sprovode istraživanje o čistijoj upotrebi uglja. Ovo podrazumeva smanjenje emisije sumpor-dioksida u atmosferu njegovim uklanjanjem iz uglja pre sagorevanja. Istraživači kombinuju metode genetskog inženjeringa sa mikrobnim odsumporavanjem da bi unapredili uklanjanje organskog sumpora iz uglja u rudnicima u Turskoj i Bugarskoj. I Bugarska akademija nauka je učestvovala u ranoj fazi ovog istraživanja. Na ovaj način se dobija ugalj koji je ekološki prihvatljiv, a čitav proces je jeftiniji od hemijskog i fizičkog odsumporavanja.

Profesor Juda Jurum sa Univerziteta Sabanci i doktor Gizem Dinler Doganaj sa Tehničkog univerziteta u Istanbulu komentarišu: „Istraživanje je još u fazi laboratorijskog ispitivanja, odnosno u fazi testiranja. Naredni korak je pilot-faza. Bugarski tim, sa profesorom Stefanom Marinovim na čelu, radio je na dva projekta koja su integrisana u ovo istraživanje. Saradnja je bila plodna i nadamo se da će se nastaviti i ubuduće.”

Otkrića u ovoj oblasti bi doprinela čistijoj upotrebi uglja u EU, naročito u trenutku kada upotreba ovog goriva u nekim državama članicama doživljava preporod.

EU je najveći trgovinski partner **Turske**, dok je Turska na sedmom mestu na listi uvoznih tržišta EU, a na petom kad je u pitanju izvoz.

Nakon potpisivanja, sve države članice, kao i zemlja kandidat, formalno odobravaju Ugovor o pristupanju u skladu sa pravilima definisanim u ustavu svake pojedinačne zemlje (glasanjem u parlamentu, na referendumu, itd).

U periodu od potpisivanja Ugovora o pristupanju do formalnog odobrenja svih država članica, buduća članica ima određena prava. Ona dobija „status aktivnog posmatrača” u većini tela i agencija EU, u kojima ima pravo da iznosi mišljenje, ali ne i da glasa. Pravo glasa stiže po dobijanju statusa punopravnog člana. Takođe može da komentariše nacрте predloga i inicijativa EU, budući da će ti predlozi i inicijative uticati i na njene građane. Jedna zemlja postaje država članica EU tek nakon što sve države članice formalno odobre Ugovor o pristupanju.

Pomoć budućim članicama da se pripreme

EU pruža finansijsku i tehničku podršku državama koje žele da postanu članice. Na taj način im olakšava primenu novih uredbi ili realizaciju novih zahteva kako bi svoje sisteme usaglasile sa evropskim. Prednost se ogleda u tome da kada se jednom ispune zahtevi, država može iskoristiti prednosti otvaranja tržišta za izvoz, odnosno uvoz iz EU. Osim toga, ovo je za EU i njene članice garancija da će nakon pristupanja nove članice sve nastaviti da funkcioniše bez problema i da će postojeći dogovori i dalje svima biti od koristi. Evropska komisija državama pruža finansijsku podršku

Ohridsko jezero, smešteno na granici **Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije** i Albanije, najstarije je jezero u Evropi i jedno od najstarijih na svetu. Stanište je velikog broja biljnih i životinjskih vrsta koje se ne mogu pronaći nigde drugde.

putem Instrumenta za pretpristupnu pomoć. U periodu od 2007. do 2013. godine EU je na ime ovog fonda izdvojila 11 milijardi evra, a dodatnih 11,7 milijardi predviđeno je za period od 2014. do 2020. godine. EU i nacionalne vlasti odlučuju o tome u koje oblasti će ulagati sredstva.

Novac se izdvaja za podršku demokratskim institucijama i vladavini prava, javnoj upravi i organizacijama koje sprovode zakonodavstvo EU na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou. Ovo institucijama i organizacijama omogućuje da delotvorno primene zakonodavstvo i pomaže im da upravljaju svojim kapacitetima u okviru programa EU kao što su Zajednička poljoprivredna politika ili Evropski socijalni fond, kada zemlja postane članica. EU podržava razvoj neophodnih institucionalnih struktura ili obuku osoblja nadležnog za primenu pravila EU u određenoj zemlji. Kroz „tvinig” sporazume ili ciljne radionice, stručnjaci iz država članica EU pružaju savetodavnu pomoć o primeni zakonodavstva EU.

Pretpristupni fondovi omogućuju EU da ulaže u održivi ekonomski razvoj zemalja koje žele da postanu deo EU. Ciljevi su uspostavljanje funkcionalne tržišne ekonomije, podrška malim i srednjim preduzećima i stvaranje zdravog poslovnog okruženja. Širenje jedinstvenog tržišta EU i otvaranje novih mogućnosti za kompanije iz EU utiče kako na one koje će tek pristupiti, tako i na one države koje su već članice Unije. Radom na unapređenju društvene inkluzije

Stanovništvo **Kosova*** je najmlađe u Evropi, prosečne starosti oko 27 godina.

u zemljama koje teže članstvu u EU, Unija ulaže i u ljude. Ovo praktično znači da ulaže napore da unapredi uslove pod kojima ljudi učestvuju u društvu i da sprečava socijalnu

Organski rast – od Donje Austrije do Češke

Johanes Gutman je osnivač i direktor Sonnentora, austrijskog preduzeća specijalizovanog za proizvodnju organskog bilja, čajeva i začina. Preduzeće uzgaja sopstveno bilje i vrši otkup od preko 150 proizvođača a proizvode pakuje i prodaje pod jedinstvenim logom. Sonnentor ima i strogu politiku po pitanju održivog regionalnog razvoja, te podržava mala seoska imanja koja u okrugu Valldorf u Donjoj Austriji imaju dugu tradiciju.

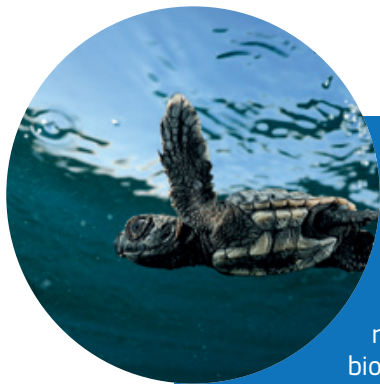

“Prekretnica u našem razvoju bilo je proširenje EU iz 2004. godine. Naš ogranak u Češkoj postoji još od 1992, ali su ukidanjem granica oba preduzeća mogla da rastu znatno brže. U proteklih deset godina, broj zaposlenih se povećao sa 45 na 225 ovde u Austriji, odnosno sa 20 na 85 u češkom ogranku”, kaže Johanes Gutman. Sonnentor od 2004. godine izvozi proizvode u sve nove države članice, ali i kupuje od njih. Gutman objašnjava: „S vremenom su se odnosi zaista razvili, a proširenje je doprinelo boljem međusobnom razumevanju, poverenju i uvažavanju.”

isključenost na temelju etničke pripadnosti, roda, religije, godina ili seksualne orijentacije, da pomenemo samo neke. Kada im se pruže nove mogućnosti, građani mogu da unaprede svoje obrazovanje i uslove života ili da nađu novi ili bolji posao.

Podrškom je obuhvaćena i poljoprivreda: ovo potrošačima u Evropi otvara pristup kvalitetnim proizvodima, proizvedenim u regionu ili bilo gde drugde u EU, po povoljnim cenama. Vrhunski kvalitet, međutim, mora da ide ruku pod ruku sa visokim standardima životne sredine i zdravlja životinja. Prilagođavanje standardima EU donosi prednosti poljoprivrednicima i potrošačima zemalja koje teže članstvu, ali i članicama EU.

Osim toga, buduće članice mogu da učestvuju u programima EU, na primer u oblasti javnog zdravlja, istraživanja ili obrazovanja, što im omogućava da se direktno upoznaju sa politikama EU.

Partnerstvo za očuvanje morskog sveta

Zajedno sa drugim gradovima, univerzitetima, nevladinim organizacijama i institutima za morsku biologiju iz Hrvatske, Italije i Slovenije, Institut za biologiju mora u Crnoj Gori, kao i dva udruženja iz Albanije (društvo Herpetofauna i Udruženje za zaštitu vodenih životinja) sarađuju na projektu Mreža za očuvanje kitova i morskih kornjača u Jadranskom projektu, čiji je cilj zaštita ovih vrsta u Jadranskom moru. Nijedna zemlja ne može samostalno da se bavi ugroženom sudbinom ovih morskih životinja. Kroz saradnju, Crna Gora i Albanija pomažu zaštitu biljnog i životinjskog sveta u Jadranu, istovremeno radeći sa državama članicama na očuvanju mora.

Valerija Anđelini, službenica na projektu u italijanskoj nevladinoj organizaciji Cetacea Foundation, objašnjava: „Projekat je omogućio razvoj zajedničke baze podataka partnerskih organizacija, što je dodatno unapredilo našu saradnju. Sada pratimo i lečimo morske kornjače u jednom delu Jadrana posebno namenjenom ovome, a naučnici mogu da prate i proučavaju kitove uz pomoć foto-identifikacije.”

Evropska komisija

Proširenje Evropske unije

Luksemburg: Kancelarija za publikacije Evropske unije

2014 – 24 str. – 17.6 x 25 cm

ISBN 978-92-9238-247-6

doi: 10.2871/326703

EU INFO MREŽA

Informaciona mreža Evropske unije u Srbiji (EU info mreža) pruža sve relevantne informacije o Evropskoj uniji, njenoj istoriji, institucijama i načinu funkcionisanja, kao i o odnosima Evropske unije i Srbije. EU info mrežu čine Informacioni centar EU u Beogradu i dva info kutka – jedan u Novom Sadu i jedan u Nišu, koji su osnovani u septembru 2014. Glavna uloga mreže jeste da unapredi opšti nivo znanja o aktivnostima Evropske unije u Srbiji, da pruži informacije o pomoći koju EU pruža, kao i o procesu evropskih integracija. Putem EU info mreže, građani se mogu informisati, između ostalog, o programima EU za mlade, obrazovnim programima, kao i programima podrške istraživanjima i inovacijama. EU info centar u Beogradu i dva EU info kutka su mesta gde građani mogu da dobiju informacije o Evropskoj uniji, kao i da učestvuju u raznovrsnim događajima u oblasti kulture i obrazovanja. Informacije se pružaju na licu mesta, telefonom i/ili putem elektronske pošte.

EU info centar

Dečanska 1, 11000 Beograd

Telefon 011/3229922

info@euinfo.rs

www.euinfo.rs

euinfo.rs

euicbg

euicbg

EU info kutak Novi Sad

Mihajla Pupina 17, 21000 Novi Sad

Telefon 021/451625

officens@euinfo.rs

euipnovisad

EUinfoNS

EU info kutak Niš

Obrenovićeva bb, TPC Kalča BI-42, 18000 Niš (privremena adresa, do otvaranja javnog prostora)

Telefon 066/8386821

officenis@euinfo.rs

euipnis

EUinfoNis

Proširenje Evropske unije

Generalni direktorat za proširenje
Odeljenje A2 – Informisanje i komunikacije
Rue de la Loi 15
B-1049 Brisel
E-mail: ELARG-INFO@ec.europa.eu
Tel: (+32-2) 29.67.590

